

**БОЛЕХІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Р І Ш Е Н Н Я

**друге пленарне засідання чергова п'ятдесят сьома сесія восьме
демократичне скликання**

15 квітня 2025 року

м. Болехів

№ 40-57/25

**Про міську комплексну програму
«Утвердження функціонування української мови
як державної у всіх сферах суспільного життя
Болехівської територіальної громади»
на 2025-2030 роки**

Відповідно до статей 10, 11, 53, 119 Конституції України, Закону України від 25.04.2019 № 2704-VIII «Про забезпечення функціонування української мови як державної» із змінами і доповненнями, Концепції державної мовної політики схваленої Указом Президента України від 15 лютого 2010 року № 161/2010, розпоряджень Кабінету Міністрів України від 17.07.2019 р. № 596-р «Про схвалення Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава», від 19.05.2021 р. №474-р «Про схвалення Концепції Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року», від 15.03.2024 №243-р «Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року», обласної комплексної програми «Утвердження функціонування української мови як державної у всіх сферах суспільного життя Івано-Франківської області» на 2024-2026 роки» затвердженої рішенням Івано-Франківської обласної ради від 16.02.2024 **№ 855-29/2024**, враховуючи рекомендації Уповноваженого із захисту державної мови Тараса Кременя від 13.09.2024 № 4090/08/6, листа управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської обласної адміністрації від 19.09.2024 №552/01-010, керуючись статтею 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити міську комплексну програму «Утвердження функціонування української мови як державної у всіх сферах суспільного життя Болехівської громади» на 2025-2030 роки (далі – Програма), (додається).

2. Контроль за виконанням даного рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів Ілону КАЛИТИН та постійну комісію міської ради з питань праці, соціального захисту, освіти, охорони здоров'я, культури, національного та духовного відродження, молодіжної політики, фізичної культури та спорту, діяльності ЗМІ та свободи слова (Ольга СОБОЛЬ).

Міський голова

Іван ЯЦИНИН

**Додаток
до рішення Болехівської
міської ради від 15.04.2025 № 40-57/25**

ПАСПОРТ

міської комплексної програми
«Утвердження функціонування української мови
як державної у всіх сферах суспільного життя
Болехівської територіальної громади»
на 2025-2030 роки

1. **Розробник Програми:** Відділ культури виконавчого комітету Болехівської міської ради
2. **Відповідальні за виконання програмних заходів (головні виконавці):** Управління освіти виконавчого комітету Болехівської міської ради; Відділ культури виконавчого комітету Болехівської міської ради; Організаційний відділ виконавчого комітету Болехівської міської ради; Служба у справах дітей виконавчого комітету Болехівської міської ради; Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді виконавчого комітету Болехівської міської ради.
3. **Терміни реалізації Програми:** 2025-2030 роки.
4. **Етапи фінансування Програми:** 2025-2030 роки.
5. **Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми:** кошти державного, обласного, місцевого бюджетів, інших джерел не заборонених законодавством
6. **Орієнтовні обсяги фінансування Програми:**
 - 2025 рік -
 - 2026 рік –
 - 2027 рік –
 - 2028 рік –
 - 2029 рік –
 - 2030 рік –
7. **Звіт про виконання Програми:** щорічно

Замовник Програми:

Відділ культури виконавчого комітету
Болехівської міської ради

Галина ІВАНИШИН

Керівник Програми:

Заступник міського голови
з питань діяльності виконавчих органів

Ілона КАЛИТИН

Вступ

Відновлення національної державності та інституційний розвиток України як демократичної правової й соціальної держави, необхідність відстоювати національний суверенітет у повномасштабній, хоч і неоголошеній офіційно війні з російською федерацією, вимагають зміцнення української мови у статусі державної та її утвердження в усіх сферах суспільного життя українців як основи єдиного інформаційного та культурного простору нашої країни. Потребу діяти у вказаному напрямку зумовлює також низка рішень, ухвалених центральними органами влади в Україні впродовж останніх років.

Міська комплексна програма «Утвердження функціонування української мови як державної у всіх сферах суспільного життя Болехівської територіальної громади» на 2024-2030 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до статей 10, 11, 53, 119 Конституції України, Закону України від 25.04.2019 № 2704-VIII «Про забезпечення функціонування української мови як державної» із змінами і доповненнями, розпоряджень Кабінету Міністрів України від 17.07.2019 № 596-р «Про схвалення Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава», від 19.05.2021 № 474-р «Про схвалення Концепції Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року», від 15.03.2024 №243-р «Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року», обласної комплексної програми від 16.02.2024 № **855-29/2024** «Утвердження функціонування української мови як державної у всіх сферах суспільного життя Івано-Франківської області» на 2024-2026 роки».

Мова – не просто засіб людського спілкування та інтелектуального розвитку особистості, мова є визначальною ознакою держави та ідентичності нації, ментальним інструментом єдності української громадськості. За рівнем розвитку, володіння, ставлення до мови в країні визначається рівень свідомості громадян. Захист мови забезпечує також і національну безпеку та національні інтереси країни. Утвердження і розвиток української мови, яка згідно з Конституцією України є державною, – це та стратегічна мета, без реалізації якої неможлива подальша розбудова Української держави. Українська мова є невичерпним потенціалом для збереження культурного коду, самобутності та вікових надбань українського народу, за які ми відповідаємо на даному історичному етапі.

Потреба в розробленні та прийнятті Програми зумовлена насамперед необхідністю безумовного визнання державної мови загальнонаціональною цінністю як населенням області, так і тимчасово переміщеними на її терени особами. Обов'язковою умовою досягнення цієї цілі є функціонування публічної сфери життя Болехівської територіальної громади як терену загальнонаціонального дискурсу щодо викликів розвитку та безпеці України. Тож Програма покликана сприяти зростанню конкурентоспроможності та популярності україномовного культурного контенту, подоланню спричинених багатовіковою асиміляційною політикою колонізаторів і окупантів деформацій

національного мовно-культурного і мовно-інформаційного простору. Лише забезпечення повноцінного функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя кожного регіону країни є гарантією збереження ідентичності української нації та зміцнення державної єдності України. Програма створює належні умови для забезпечення і захисту мовних прав і потреб українців, зокрема можливості оволодіння державною мовою, використання її у всіх сферах суспільного життя, закупівлі комп'ютерних програм для установ і організацій державної і комунальної форм власності, закладів та установ освіти, культури з користувацьким інтерфейсом державною мовою. В Болехівській територіальній громаді актуальною є цілеспрямована робота щодо забезпечення культури використання та чистоти державної мови в різних сферах суспільного життя: освіті, культурі, спорті та туризмі, рекламі, медицині, інформаційному просторі, особливо торгівлі, промисловості, транспорті та побуті. Системне національно-патріотичне виховання передбачає формування шанобливого ставлення до державної мови, навичок її використання в публічній сфері та розуміння необхідності досконалого володіння нею.

Пропоновані в Програмі культурні, інформаційні, наукові, науково-практичні та просвітницькі заходи дібрані з урахуванням неминучих в умовах повномасштабної війни обмежень у фінансових, інформаційних та трудових ресурсах, однак ці заходи забезпечать зростання ролі української мови в публічній сфері, промоцію української мови та культури, формування цілісного національного україномовного простору, популяризацію української мови, формування національно-патріотичного виховання серед учнівської та студентської молоді, в тому числі внутрішньо переміщених осіб. Заходи Програми сприятимуть обізнаності жителів Болехівської територіальної громади з питаннями мовної політики в Україні.

Мета Програми

Метою Програми є забезпечення додержання конституційних гарантій щодо всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя в Болехівській територіальній громаді, посилення її консолідуючої ролі, що сприятиме збереженню ідентичності української нації, державотворенню та забезпеченню територіальної цілісності й національної безпеки України.

Основні завдання Програми

Проведення національно-патріотичних, культурно-мистецьких, інформаційних, соціокультурних та просвітницьких заходів, які сприятимуть популяризації української мови, підвищенню престижу її використання, формуванню національної ідентичності через українську мову;

забезпечення участі у обласному конкурсі імені Тараса Шевченка, Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика;

проведення мовно-виховних заходів у закладах загальної середньої освіти (свята рідної мови, дитячі ранки, виховні години, конкурси знавців української мови, вікторини тощо);

проведення заходів з популяризації читання серед населення;

створення та підтримка ресурсу для спілкування професійної спільноти вчителів української мови, проведення майстер-класів, педагогічних студій для вчителів з питань викладання української мови як державної та з викладання навчальних предметів українською мовою;

поповнення фондів бібліотек кращими творами національної та світової художньої літератури, довідковими, науково-популярними виданнями з різних галузей знань, виданих українською мовою, створення у бібліотеках, та музеї постійно діючих книжкових виставок, тематичних стендів, переглядів літератури;

розміщення друкованої соціальної реклами, спрямованої на популяризацію української мови, на зовнішніх рекламних конструкціях, у громадському транспорті.

Реалізація заходів Програми, що передбачають популяризацію української мови, культури та історичної свідомості української нації через найширший спектр культурних, наукових, науково-практичних та інформаційних заходів, сприятиме розвитку та функціонуванню української мови.

Фінансове забезпечення Програми

Фінансове забезпечення Програми здійснюється за рахунок коштів державного, обласного, місцевого бюджетів, виходячи з можливостей дохідної частини, а також за рахунок інших джерел не заборонених законодавством.

Очікувані результати виконання Програми

Виконання Програми забезпечить:

- практичну реалізацію статті 10 Конституції України щодо всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя Болехівської територіальної громади;
- обов'язкове використання української мови як державної в офіційно-діловій сфері, публічному управлінні, засобах масової інформації;
- унормоване функціонування української мови в закладах освіти, культури;
- підтримку наукових розробок, предметом дослідження яких є українська мова, література і культура;
- неухильне дотримання надавачами послуг у сферах торгівлі, медичного, транспортного та соціального обслуговування законодавчих актів щодо використання державної мови в процесі професійного спілкування;
- забезпечить поширення функцій та сфер застосування державної мови, розвиток української культури в усіх її проявах, формування цілісного національного інформаційно-культурного простору.

Організація і контроль за виконанням Програми

Системний моніторинг виконання Програми здійснюється шляхом підготовки та проведення заходів та їх фінансового забезпечення, соціологічних досліджень, опитувань учасників тощо.

Річний звіт про виконання заходів Програми забезпечує Відділ культури виконавчого комітету Болехівської міської ради.

Перелік заходів Програми

№ п/п	Найменування заходу	Виконавці	Термін виконання
1	Організація міського конкурсу та участь в обласному конкурсі учнівських відеороликів про українську мову як фактор національної безпеки	Управління освіти виконавчого комітету Болехівської міської ради	2025-2030
2	Поповнення фондів бібліотек ЦБС україномовною літературою, яка формує національну гідність українців	Відділ культури виконавчого комітету Болехівської міської ради	2025-2030
3	Організація флешмобів «Читання творів сучасних українських письменників, поетів-класиків у громадських місцях», «Читаємо разом», «Я люблю українську націю»	Відділ культури виконавчого комітету Болехівської міської ради, Управління освіти виконавчого комітету Болехівської міської ради	2025-2030
4	Проведення конкурсу на кращий літературний твір (оповідання, поезія, повість) для дітей різних вікових категорій «Мовне перо майбутнього»	Відділ культури виконавчого комітету Болехівської міської ради, Управління освіти виконавчого комітету Болехівської міської ради	2025-2030
	Організація та проведення Всеукраїнського радіодиктанту	Управління освіти виконавчого комітету	2025-2030

	національної єдності «До Дня української писемності і мови»	Болехівської міської ради	
5	Організація клубів з вивчення української мови для внутрішньо переміщених осіб на базі бібліотек, закладів культури клубного типу та закладів освіти, спілкування за філіжанкою кави «Говоримо українською правильно», презентація виставки орнаментів вишиванок «Бабусин рушник у сучасній оселі»	Відділ культури виконавчого комітету Болехівської міської ради, Управління освіти виконавчого комітету Болехівської міської ради	2025-2030
6	Сприяти висвітленню у засобах масової інформації заходів щодо всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя Болехівської територіальної громади	Організаційний відділ виконавчого комітету Болехівської міської ради	2025-2030
7	Підтримувати молодіжний рух, національно-патріотичне та духовне виховання молоді з метою всебічного виховання та самовиховання молоді особистості її моральних, духовних і фізичних якостей, патріотичне виховання підростаючого покоління, відродження історичних та культурних традицій українського народу	Організаційний відділ виконавчого комітету Болехівської міської ради; Управління освіти виконавчого комітету Болехівської міської ради; Служба у справах дітей виконавчого комітету Болехівської міської ради; Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді виконавчого комітету	2025-2030

		Болехівської міської ради	
8	Забезпечення участі у обласному конкурсі імені Тараса Шевченка, Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика	Відділ культури виконавчого комітету Болехівської міської ради, Управління освіти виконавчого комітету Болехівської міської ради	2025-2030

Керівник Програми:

Заступник міського голови
з питань діяльності виконавчих органів

Ілона КАЛИТИН

Розробник програми:

Відділ культури виконавчого комітету
Болехівської міської ради

Галина ІВАНИШИН